

ECONOMISCHE EN FINANCIËLE COMPETENTIES

In deze sleutelcompetentie gaat de aandacht naar bewust consumeren, financiële zelfredzaamheid, budgettering met oog voor gevolgen op korte en lange termijn, de werking van ondernemingen en organisaties en hun maatschappelijke rol, net als op de rol van de overheid en de economie als systeem.

De Economische en financiële competenties leggen de nadruk op diverse kerncomponenten zoals financiële geletterdheid, de werking van ondernemingen en organisaties, de werking van de markten, de invloed van de overheid en een ruim begrip van de economie als systeem. Het luik financiële competenties focust hierbij op de praktische kennis die nodig is in het volwassen leven. Hoe moet ik veilig betalen? Hoe kan ik mijn budget goed beheren? Wat zijn risico's? Hoe kan ik mijn persoonlijke administratie goed beheren? Enz. Leerlingen moeten in staat zijn om de gevolgen van hun beslissingen op financieel vlak goed in te schatten. Het economische luik plaatst dat geheel in een breder kader. Het biedt inzichten in de werking van onze economie in een maatschappelijke, politieke en mondiale context. Economische fenomenen hebben immers impact op het eigen budgetbeheer en op de eigen positie als consument en werknemer.

BOUWSTENEN

Inzicht ontwikkelen in consumptiegedrag, inkomensverwerving en financiële producten om budgettaire gevolgen op korte en lange termijn in te schatten.

Het kennen en begrijpen van het aanbod van goederen, diensten en financiële producten leidt tot gefundeerde keuzes in functie van de combinatie werken, wonen en gezin. Ook de relatie met de overheid (bv. belastingen in het gezinsbudget, vervangingsinkomsten, enz.) heeft een belangrijke invloed op budgetplanning en -beheer. Het beheer van persoonlijke financiën, administratie en het bewust omgaan met risico's hebben belangrijke gevolgen op financieel vlak zowel op korte als op lange termijn.

De werking van ondernemingen en organisaties en hun maatschappelijke rol duiden.

Inzicht in de werking van bedrijven en organisaties veronderstelt inzicht in de diverse activiteiten en in hun onderlinge samenhang. Het reilen en zeilen binnen een bedrijf of organisatie wordt beïnvloed door de omgeving en omgekeerd. Aandacht voor de snelle evoluties op juridisch vlak, de positie in de sector, toekomstprognoses, technologische ontwikkelingen, enz. zijn belangrijk en hebben een invloed op het voortbestaan van het bedrijf of de organisatie.

Reflecteren over de werking van de markten en de economie als systeem en de invloed van de overheid hierop duiden binnen de (inter)nationale context.

De werking van de markten, de economie en de invloed van de overheid is een complex geheel binnen een (inter)nationale context. Toch heeft dit een belangrijke invloed op ons dagelijks leven. Elke burger hoort of leest berichten over prijsschommelingen, loonvorming, intresten, inflatie, globalisering, economische groei, werkloosheid, enz. Om de actualiteit te kunnen begrijpen en de gevolgen als individu te kunnen inschatten moeten leerlingen vertrouwd worden gemaakt met die terminologie en de nodige basiskennis ontwikkelen.

STEREOTYPEN

NIET

Geld is voor materialisten, leerlingen zouden beter de wereld helpen verbeteren in plaats van in een dure auto te rijden en in een villa te wonen.

Wie altijd voorzichtig is, heeft geen lessen over budgetbeheer nodig.

De economie helpt de wereld om zeep: de kloof tussen rijk en arm wordt enkel groter.

WEL

Leren over geld betekent niet dat geld een motief op zich moet zijn. Maar zonder geld kan niemand leven, dus moeten leerlingen er verstandig mee omgaan. Zo blijft er misschien ook nog wat over om anderen mee te helpen.

Risico's nemen hoort thuis in goed budgetbeheer. Een lening is een goed voorbeeld van een berekend risico. Dus is het nodig dat leerlingen leren waar ze op moeten letten.

Economische groei wordt hoe langer hoe meer in vraag gesteld als maatstaf voor welvaart en welzijn. Nieuwe begrippen en concepten zoals circulaire economie en donuteconomie vinden hun ingang en hebben oog voor duurzame alternatieven.

SAMENHANG

De sleutelcompetenties vertonen onderling veel samenhang. Onderstaande voorbeelden voor Economische en financiële competenties illustreren die samenhang.

Er zijn mogelijkheden om verbanden te leggen met Historisch bewustzijn, Ruimtelijk bewustzijn, Burgerschap, Digitale competenties, Duurzaamheid, Juridische competenties, Ondernemingszin en Wiskunde - wetenschappen - technologie - STEM. Al die competenties hebben immers wel een economische component. Voorbeelden hiervan zijn de digitalisering van het betalingsverkeer, maatschappelijk verantwoord ondernemen, contracten, het belang van een financieel plan bij ondernemen, de invloed van artificiële intelligentie op bedrijfsprocessen, de beurscrash van Wall Street, enz. Economie zit (onrechtstreeks) verweven in heel diverse sleutelcompetenties.

